

SMART Hedef Yaklaşımı, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ve Yapay Zekâ Entegrasyonu

Hazırlayan: Öğr. Gör. Leyla AKBULUT

Enerji Yönetimi ve Sürdürülebilirlik Koordinatörlüğü

Sürdürülebilir Kalkınmada Yeni Yaklaşım

21. yüzyılın kalkınma anlayışı, ekonomik büyümenin yanı sıra **sosyal eşitlik, çevresel denge ve dijital dönüşüm** ilkelerine dayanmaktadır. Bu bütünsel vizyonun temelini üç kavram oluşturur:

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

Küresel vizyonu belirler ve 2030 hedeflerini tanımlar

SMART Hedef Yaklaşımı

Vizyonun nasıl planlanacağını ve uygulanacağını gösterir

Yapay Zekâ

Planlamayı veriyle, analizle ve izlenebilirlikle güçlendirir

Avrupa Birliği, bu üçlü yapıyı "akıllı sürdürülebilirlik yönetimi" olarak tanımlar. AB projeleri artık yalnızca faaliyet listeleri değil, **ölçülebilir etki sistemleri** olarak tasarlanır.

Örnek Dönüşüm:

"Gençlerin dijital becerileri artırılacaktır." → Belirsiz

"2026'ya kadar Konya'da 300 gence 6 ay sürecek kodlama eğitimi verilerek %50'sinin bilişim sektöründe istihdamı sağlanacaktır." → SMART + SKA 4, 8 uyumlu

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SDG) Nedir?

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA - SDG), 2015 yılında Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen **17 küresel kalkınma hedefidir**.

Amaç, 2030 yılına kadar yoksulluğun ortadan kaldırılması, eşitsizliklerin azaltılması, iklim değişikliğinin durdurulması ve refahın sürdürülebilir şekilde sağlanmasıdır.

Her SKA, **169 alt hedef** ve **232 küresel gösterge** içerir. Bu göstergeler, ülkelerin sürdürülebilirlik performansını ölçmede kullanılır.

Avrupa Birliği'nin Uygulama Yaklaşımı

AB, 2030 Gündemi'ni tüm politika belgelerine entegre etmiştir:

Avrupa Yeşil Mutabakatı
İklim ve enerji politikaları

Dijital Avrupa Stratejisi
Veri temelli dönüşüm

Kadın-Erkek Eşitliği Stratejisi
Toplumsal adalet

Döngüsel Ekonomi Eylem Planı
Kaynak verimliliği

Liney

Guoppy

Gower

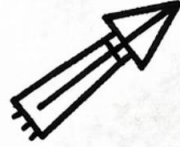
Goungiter

Goters

Edeaggh

Heiky

Stery

Sdgs

Peosection

Peodls

Peeandhes

Nountizing

SKA'ların Projelerdeki Stratejik Önemi

Avrupa Birliği projelerinde SKA'lar artık "ek bilgi" değil, "temel değerlendirme kriteridir." Her teklif çağrısı, SKA'larla ilişkili hedef ve göstergelere atıf yapmayı zorunlu kılar.

Küresel Geçerlilik

Projeyi dünya çapında görünür kılar ve uluslararası standartlarla uyumlu hale getirir

Finansman Avantajı

SKA odaklı projeler fon önceliği kazanır ve daha yüksek bütçe imkanlarına erişir

Sürdürülebilirlik Garantisi

Projelerin uzun vadeli etkisini kanıtlar ve kalıcı değişim yaratır

Uygun Olmayan Hedef

"Kadınların ekonomik katılımı desteklenecektir."

SMART + SKA Uyumlu Hedef

"2027'ye kadar 200 kadına dijital girişimcilik eğitimi verilerek 80'inin kendi işletmesini kurması desteklenecektir."

SKA 5 (Eşitlik), SKA 8 (Büyüme)

AI Katkısı: SKA eşleştirme, hedef ölçümü ve rapor otomasyonu

Prompt: "Bu projenin SKA katkı yüzdesini hesapla."

Çıktı: "%75 SKA 5, %25 SKA 8 ile ilişkilidir."

SMART Modeli: Hedef Belirlemenin Bilimsel Çerçevesi

SMART modeli, planlama süreçlerinde hedefleri net, ölçülebilir, uygulanabilir, ilgili ve zamana bağlı hale getiren bir çerçevedir. Kavram 1981'de Peter Drucker'ın yönetim teorilerinden yola çıkarak geliştirilmiş, AB proje sistemlerinde 1990'lardan itibaren standart haline gelmiştir.

Specific

Hedef net olmalı

Measurable

Başarı ölçülebilmeli

Achievable

Gerçekçi olmalı

Relevant

Politika ile uyumlu olmalı

Time-bound

Zamana bağlı olmalı

"Kırsal istihdam artırılacaktır." → belirsiz

"2025'e kadar 3 köyde 120 kişiye tarım teknolojisi eğitimi verilecektir." → SMART + SKA 1, 8 uyumlu

Specific (Spesifik): Hedefin Netliği

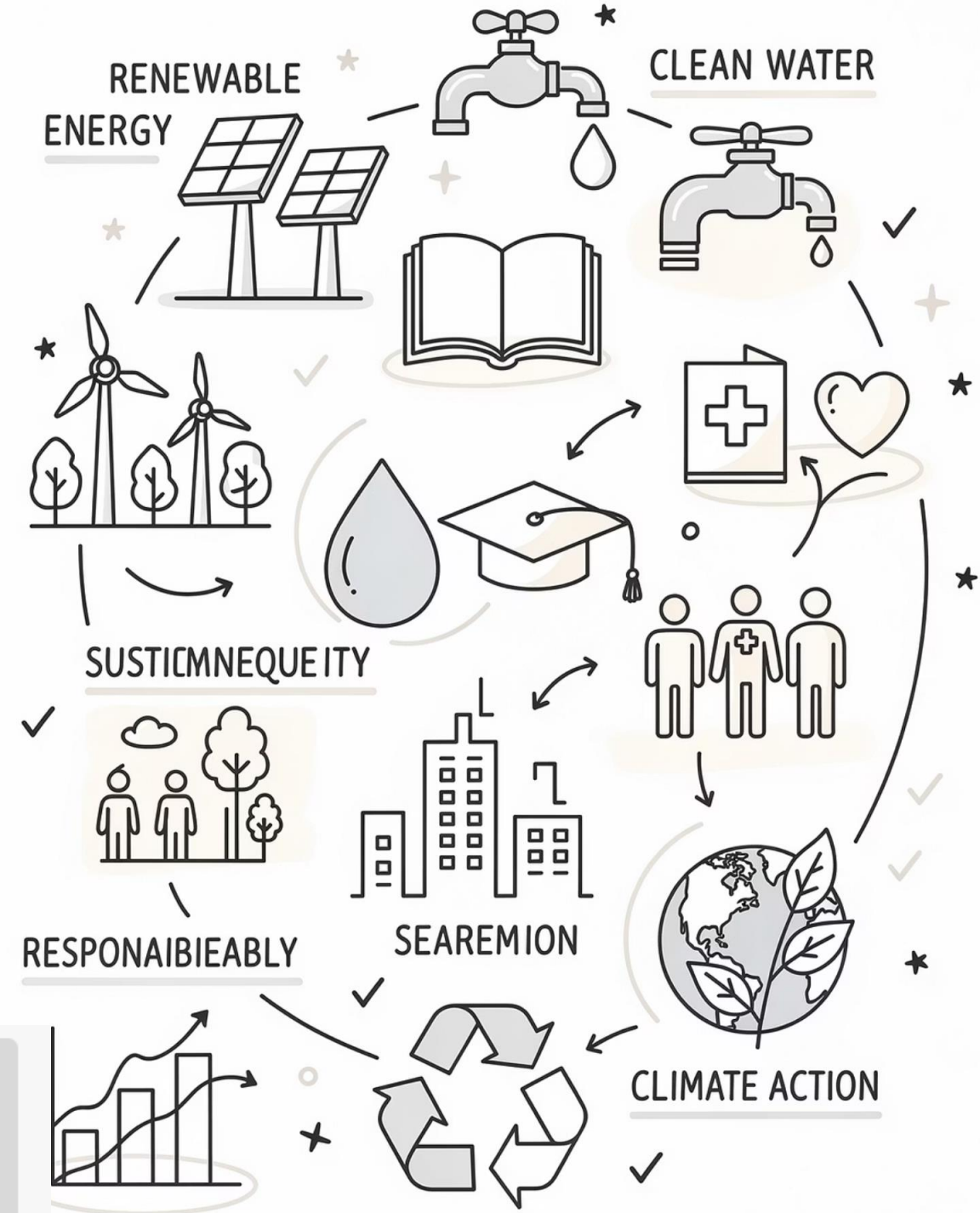
Bir hedefin başarısı, netliğine bağlıdır. Spesifik hedefler, *kimin, neyi, nerede, ne zaman ve neden* yapacağını açıkça tanımlar.

Kim?	Hedef kitle	Uygun Olmayan
Ne?	Faaliyet	"Kadınların becerileri geliştirilecektir."
Nerede?	Bölge	Spesifik ve Uygun
Ne Zaman?	Zaman	"2026 yılına kadar Mardin'de 150 kadına tekstil tasarımı eğitimi verilerek %40'ının istihdamı sağlanacaktır."
Neden?	Amaç	SKA bağlantısı: SKA 4 (Eğitim), SKA 5 (Eşitlik), SKA 8 (İstihdam)

AI Uygulaması:

Prompt: "Bu hedefi spesifik hale getir."

Çıktı: "Katılımcı sayısı, yer ve sonuç eklendi; hedef netleşti."

Measurable (Ölçülebilir): Somut Göstergeler

Ölçülemeyen hedef, değerlendirilemez

Her proje hedefinin yanında "başarı göstergesi" yer almalıdır. Ölçülebilir hedefler, projenin ilerlemesini izlemeyi ve etkisini kanıtlamayı mümkün kılar.

1

Katılımcı Sayısı
Kaç kişiye ulaşılacak?

2

Başarı Yüzdesi
Hedefin ne kadarı gerçekleşecek?

3

Zaman Dilimi
Ne kadar sürede tamamlanacak?

4

Çıktı Göstergeleri
Somut sonuçlar neler olacak?

Ek Ölçülebilir Hedef Örnekleri

- **SKA 7:** "Her yıl 120 evde enerji tüketimi ölçülerek %15 azaltım sağlanacaktır."
- **SKA 6:** "500 kişiye temiz su kullanımı eğitimi verilecektir."

Uygun Olmayan

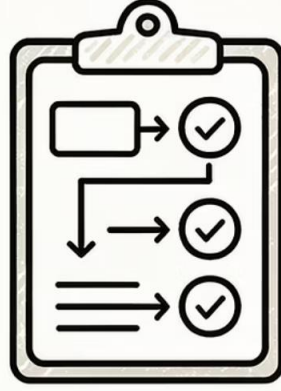
"Gençlerin çevre farkındalığı artırılacaktır."

Ölçülebilir ve Uygun

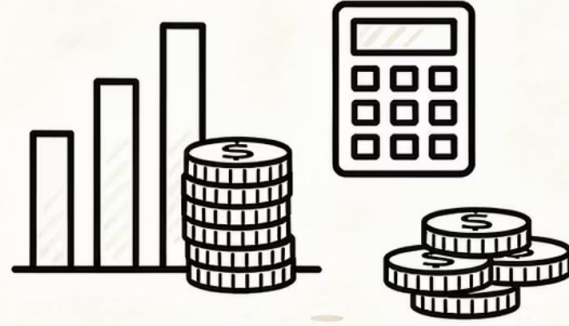
"2025 sonuna kadar 300 gence çevre eğitimi verilerek bilgi düzeyi %40 artırılacaktır."

SKA: SKA 4 (Eğitim), SKA 13 (İklim)

Project Budgeting

Resource Budgeting

Achievable (Ulaşılabilir): Gerçekçilik İlkesi

Ulaşılabilir hedef, mevcut kaynaklarla yapılabilir olmalıdır. Gerçekçi olmayan hedef, fon kaybına ve proje başarısızlığına yol açar.

Kaynak Analizi

Bütçe, insan gücü ve zaman yeterli mi?

Kapasite Değerlendirmesi

Kurumsal altyapı uygun mu?

Gerçekçi Hedefleme

Kapsam makul sınırlar içinde mi?

Uygun Olmayan

"Türkiye genelinde tüm kadınlara eğitim verilecektir."

Kapsam çok geniş, kaynaklar yetersiz

Ulaşılabilir ve Uygun

"Gaziantep ve Mardin'de 250 kadına dijital girişimcilik eğitimi verilecektir."

SKA: SKA 9 (İnovasyon), SKA 10 (Eşitsizliklerin Azaltılması)

AI Desteği:

Prompt: "Bu hedef mevcut bütçe (200.000 €) ile ulaşılabilir mi?"

Çıktı: "Kapsam 2 il ile sınırlandırıldığında hedef gerçekçi olur."

Relevant (İlgili): Stratejik Uyum

Relevant hedef, projenin amacıyla, kurumun misyonuyla ve bölgesel ihtiyaçla uyumlu olmalıdır. Her faaliyet, ana hedefe katkı sağlamalıdır.

Proje Amacı
Ana hedefle uyumlu mu?

Kurumsal Misyon

Kurum stratejisine hizmet ediyor mu?

Politika Uyumu

Bölgesel İhtiyaç

Yerel talebe yanıt veriyor mu?

İlgisiz Hedef

"Atık yönetimi projesinde web sitesi kurulacaktır."

Proje amacı ile doğrudan ilişkili değil

İlgili ve Uygun Hedef

"Atık sektörü çalışanlarına sürdürülebilir üretim eğitimi verilecektir."

SKA: SKA 11 (Sürdürülebilir Şehirler), SKA 12 (Sorumlu Üretim)

Time-bound (Zamana Bağlı): İzlenebilirlik

Zamana bağlı hedefler, projenin ilerlemesini ölçmeyi kolaylaştırır ve ekiplerin sorumluluğunu netleştirir. Her hedefin başlangıç ve bitiş tarihi olmalıdır.

- 1 Ocak-Mart 2026
Eğitim programı başlatılacak
- 2 Nisan-Haziran 2026
Pilot uygulama gerçekleştirilecek
- 3 Temmuz-Eylül 2026
İzleme ve değerlendirme yapılacak
- 4 Ekim-Aralık 2026
Sonuç raporu hazırlanacak

Zamansız Hedef

"Enerji verimliliği artırılacaktır."

Zamana Bağlı Hedef

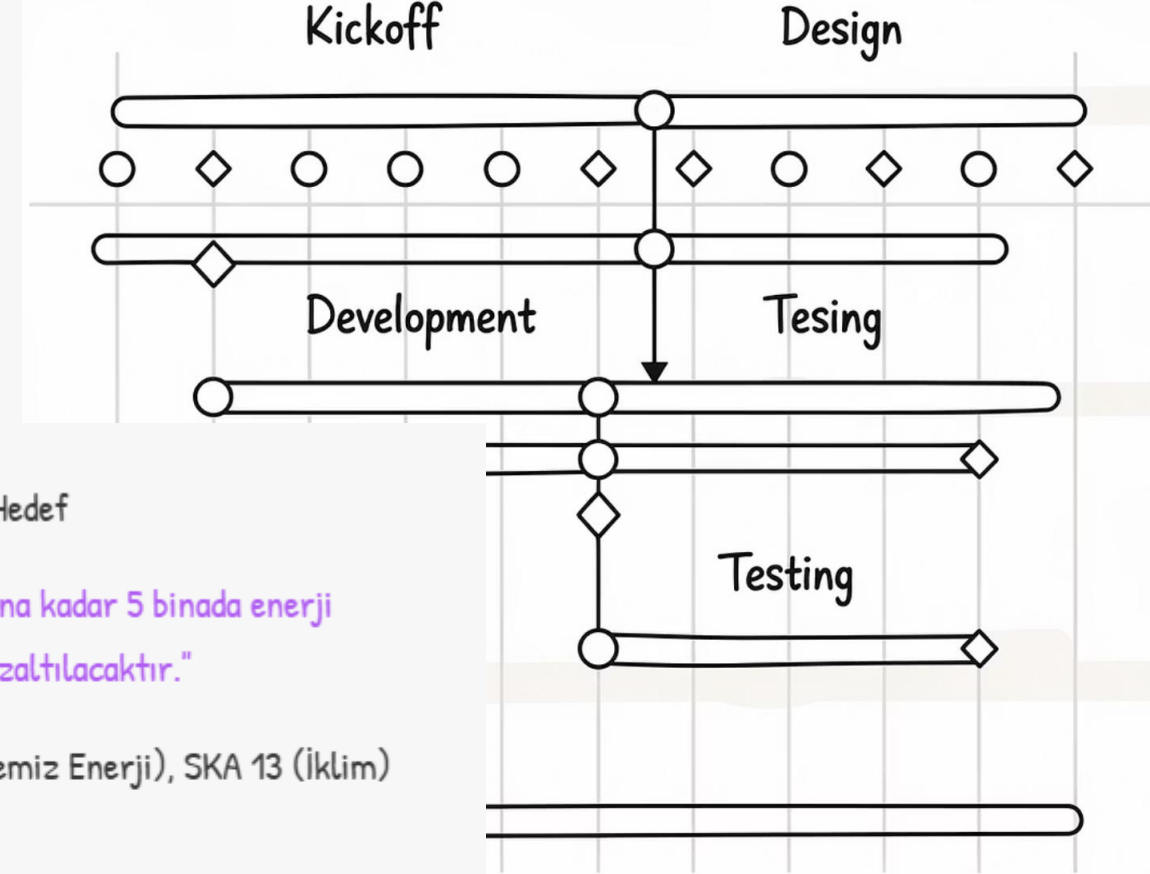
"2026 yılı sonuna kadar 5 binada enerji tüketimi %15 azaltılacaktır."

SKA: SKA 7 (Temiz Enerji), SKA 13 (iklim)

AI Desteği:

Prompt: "Bu hedef için 12 aylık faaliyet planı oluşturun."

Çıktı: "Ocak-Mart: Eğitim, Nisan-Haziran: Uygulama, Temmuz-Aralık: İzleme."

Yapay Zekâ Entegrasyonu ve Proje Yönetimi

Yapay zekâ, SMART hedeflerin doğrulanması, SKA eşleştirmesi, veri toplama ve raporlama süreçlerinde stratejik destek sağlar. AI, proje yönetimini daha verimli, ölçülebilir ve etkili hale getirir.

SMART Uygunluk Analizi

Hedeflerin SMART kriterlerine uygunluğunu otomatik kontrol eder

SKA Göstergesi Eşleştirmesi

Proje hedeflerini ilgili SKA'larla otomatik ilişkilendirir

Raporlama Otomasyonu

İlerleme raporlarını otomatik oluşturur ve günceller

Etki Ölçümü

Projenin sosyal, ekonomik ve çevresel etkisini analiz eder

Zaman Yönetimi

Faaliyet planlaması ve zaman çizelgesi optimizasyonu sağlar

Risk Tahmini

Potansiyel riskleri önceden tespit eder ve önlem önerir

AI Prompt Örneği:

Girdi: "Kadınların yeşil ekonomide istihdamı artırılacaktır."

AI Çıktısı: "2027'ye kadar Antalya'da 150 kadına yenilenebilir enerji eğitimi verilerek 60'ı istihdam edilecektir. SKA 5, 7, 8 ile uyumlu."

Yapay Zekâ Araçları ve Kullanım Tablosu

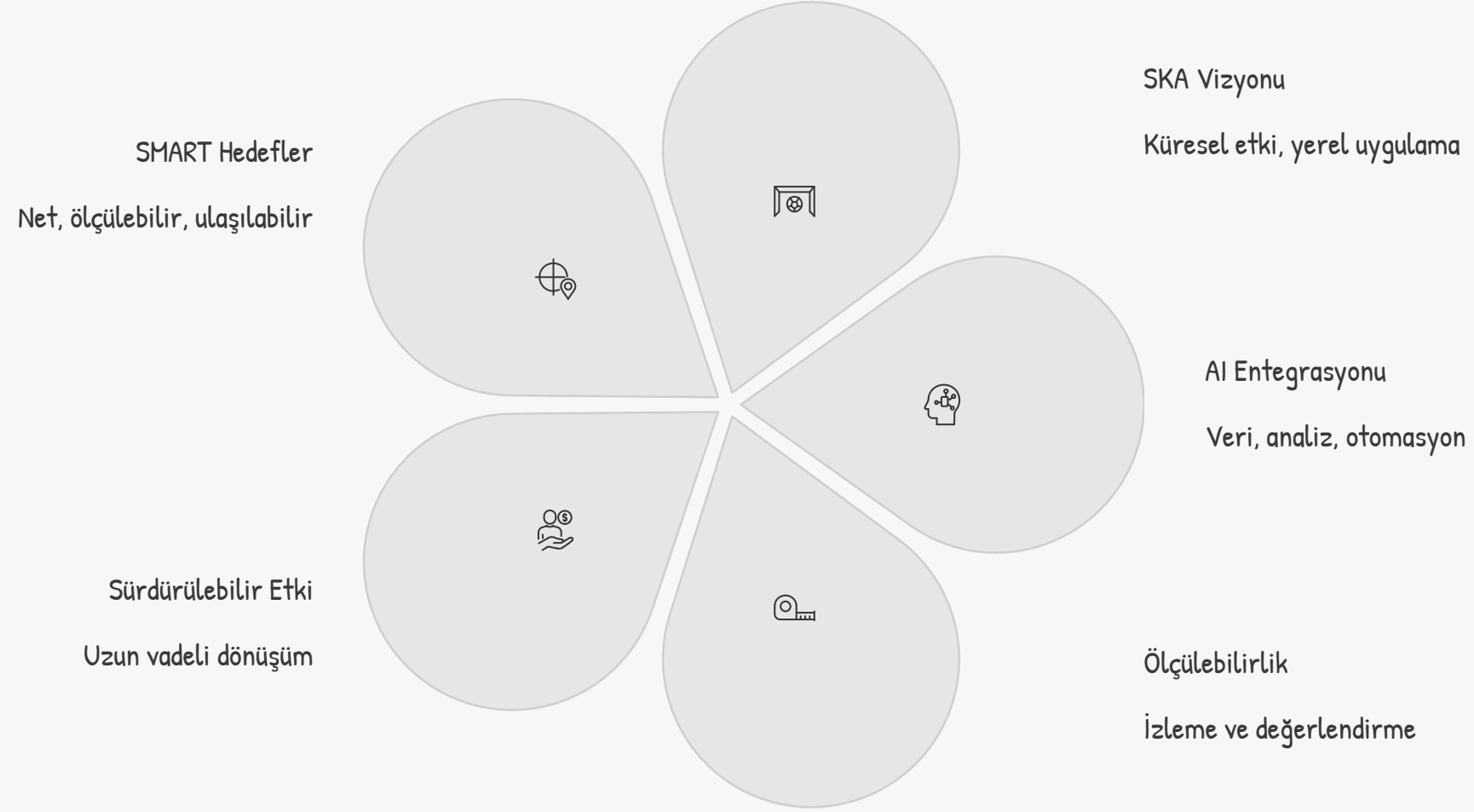
Proje yönetiminde kullanılabilecek AI araçları ve uygulama alanları:

AI Aracı	Kullanım Alanı	Proje Yönetimine Katkısı
ChatGPT / Claude	Hedef yazımı, SKA eşleştirme	SMART hedef formülasyonu ve SKA uyum analizi
Gemini	Veri analizi, rapor hazırlama	İlerleme raporları ve etki değerlendirmesi
Microsoft Copilot	Doküman oluşturma, sunum	Proje teklifleri ve sunumların hazırlanması
Notion AI	Proje planlama, görev yönetimi	Faaliyet planı ve zaman çizelgesi oluşturma
Tableau / Power BI	Veri görselleştirme	SKA göstergelerinin görsel raporlanması
Monday.com AI	İş akışı otomasyonu	Görev takibi ve ekip koordinasyonu

01	02	03
Hedef Belirleme	SKA Eşleştirme	Planlama
AI ile SMART hedef formülasyonu	Otomatik SKA gösterge analizi	Faaliyet ve zaman planı oluşturma
04	05	
İzleme	Raporlama	
Gerçek zamanlı ilerleme takibi	Otomatik rapor ve analiz üretimi	

Sonuç: Akıllı, Sürdürülebilir, Veri Tabanlı Kalkınma

SMART hedef yaklaşımı, SKA vizyonunu yerelde uygulanabilir hale getirir. Yapay zekâ entegrasyonu ise bu süreci ölçülebilir, izlenebilir ve optimize edilebilir hale dönüştürür.

"Her SMART hedef bir SKA'ya hizmet ettiğinde ve yapay zekâ ile desteklendiğinde, proje artık bir belge değil, geleceği dönüştüren bir sistemdir."

MEEAUSABLE

Thank you

ACHIEVIBTE
GOALS

Teşekkürler

Öğr.Gör. Leyla AKBULUT

Enerji Yönetimi ve Sürdürülebilirlik Koordinatörlüğü